

Ärende: VN/34515/2024

Bildning visar vägen för Finland - En vision för högskoleutbildningen och forskningen fram till 2040 - begäran om kommentarer

1. Finland är en föregångare inom bildning, demokrati och vetenskaplig frihet.

Är målet en motiverad del av visionen för högskoleutbildningen och forskningen? Har rätt aspekter valts till dess innehåll?

1 ja, fullständigt

Precisera ditt svar vid behov. Till vilka delar bör målet exempelvis ändras, hur bör det formuleras?

-

Har man i de åtgärdsrekommendationer som är kopplade till målet identifierat de väsentliga åtgärderna och valt ut dessa till rekommendationerna? Är åtgärderna korrekta?

-

Precisera ditt svar vid behov. Fattas det exempelvis åtgärder, bör antalet åtgärder minskas, förutsätter någon av åtgärderna formulering? Preciser på vilket sätt.

Formuleringen om uppdateringen av den lagstiftning som gäller VSD och andra vetenskapliga samfund är otydlig och det blir oklart vad uppdateringen skulle innebära. Det är viktigt att de vetenskapliga samfundens autonomi tryggas.

2. Utbildning är till för alla, och möjligheterna ökas framför allt för unga.

Är målet en motiverad del av visionen för högskoleutbildningen och forskningen? Har rätt aspekter valts till dess innehåll?

2 ja, huvudsakligen

Precisera ditt svar vid behov. Till vilka delar bör målet exempelvis ändras, hur bör det formuleras?

AI-utvecklingen kommer att medföra förändrade behov inom arbetslivet. Medan behovet av tillämpat teknologiskt kunnande delvis minskar så ökar behovet av analytiska färdigheter och

kommunikationsförmåga som de humanistiska utbildningarna stöder. Därför bör humaniora och samhällsvetenskaper uttryckligen beaktas i visionen.

Har man i de åtgärdsrekommendationer som är kopplade till målet identifierat de väsentliga åtgärderna och valt ut dessa till rekommendationerna? Är åtgärderna korrekta?

3 endast delvis

Precisera ditt svar vid behov. Fattas det exempelvis åtgärder, bör antalet åtgärder minskas, förutsätter någon av åtgärderna formulering? Precisera på vilket sätt.

Vid internationaliseringen bör den språkliga mångfalden beaktas. Finland behöver en bred språkkunskap och tvåspråkiga lösningar finska-engelska räcker inte. I visionen nämns inte överhuvudtaget nationalspråket svenskan.

3. Kreativa experter och ambitiös forskningsverksamhet förnyar samhället.

Är målet en motiverad del av visionen för högskoleutbildningen och forskningen? Har rätt aspekter valts till dess innehåll?

2 ja, huvudsakligen

Precisera ditt svar vid behov. Till vilka delar bör målet exempelvis ändras, hur bör det formuleras?

Det är skäl att betona behovet av humanistisk utbildning som en av förutsättningarna för att skapa nya innovationer.

Har man i de åtgärdsrekommendationer som är kopplade till målet identifierat de väsentliga åtgärderna och valt ut dessa till rekommendationerna? Är åtgärderna korrekta?

2 ja, huvudsakligen

Precisera ditt svar vid behov. Fattas det exempelvis åtgärder, bör antalet åtgärder minskas, förutsätter någon av åtgärderna formulering? Precisera på vilket sätt.

-

4. Djärv förnyelse skapar framtidens kompetens: högskolornas specialisering och samarbete stärks.

Är målet en motiverad del av visionen för högskoleutbildningen och forskningen? Har rätt aspekter valts till dess innehåll?

3 endast delvis

Precisera ditt svar vid behov. Till vilka delar bör målet exempelvis ändras, hur bör det formuleras?

-

Har man i de åtgärdsrekommendationer som är kopplade till målet identifierat de väsentliga åtgärderna och valt ut dessa till rekommendationerna? Är åtgärderna korrekta?

3 endast delvis

Precisera ditt svar vid behov. Fattas det exempelvis åtgärder, bör antalet åtgärder minskas, förutsätter någon av åtgärderna formulering? Preciserar på vilket sätt.

Då man planerar att avskaffa överlappningar mellan högskolorna så måste man beakta den svenska språkgruppens grundlagsskyddade rätt till högre utbildning på svenska, vilket medför att de svenskspråkiga utbildningarnas framtid bör tryggas genom sÄrlösningar. Vid utvecklandet av de digitala infrastrukturerna bör Även arkivens centrala roll och utveckling beaktas.

5. Med sikte på tillväxt: finansieringen av högskoleutbildning och forskning blir mångsidigare.

Är målet en motiverad del av visionen för högskoleutbildningen och forskningen? Har rätt aspekter valts till dess innehåll?

2 ja, huvudsakligen

Precisera ditt svar vid behov. Till vilka delar bör målet exempelvis Ändras, hur bör det formuleras?

Den privata finländska finansieringens roll bör beaktas i betydligt högre grad Än nu vid högskolornas resultatstyrning.

Har man i de åtgärdsrekommendationer som Är kopplade till målet identifierat de väsentliga åtgärderna och valt ut dessa till rekommendationerna? Är åtgärderna korrekta?

3 endast delvis

Precisera ditt svar vid behov. Fattas det exempelvis åtgärder, bör antalet åtgärder minskas, förutsätter någon av åtgärderna formulering? Preciserar på vilket sätt.

Eftersom det finländska högskolesystemet tar sin utgångspunkt i vetenskapens frihet så bör man överväga hur kraftigt UKM bör detaljstyra högskolorna genom sin kvalitetskontroll. Styrningen måste beakta såväl vetenskapens mångfald som minoritetsperspektiv (t.ex. svenskans särställning).

Helheten av visionens mål och åtgärdsrekommendationer

6. Saknas det något väsentligt från visionens mål och åtgärdshelheter? Bör något delområde prioriteras eller avprioriteras?

Vi upprepar att behovet av humaniora och samhällsvetenskaper uttryckligen bör nämnas i visionen.

Visionens helhet och de Övriga delarna

7. Eventuella kommentarer gällande visionens situationsbild

-

8. Hur skulle du bedöma visionen och dess åtgärder som en helhet

Visionen Är ambitiös och innehåller många viktiga perspektiv, men de kommentarer vi Anfört ovan bör beaktas.

9. Övriga kommentarer

Den svenska översättningen av visionen är bristfällig och delvis missvisande.

Lång Jonas
Svenska litteratursällskapet i Finland